

Framställning till riksdagen

2009/10: RB5

Lag om ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank

Sammanfattning

Riksbanken föreslår i denna framställning att riksdagen antar Riksbankens förslag till ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank så att Riksbanken ges rätt att ge ut mynt i valören två kronor och tjugo kronor och sedlar i valören tvåhundra kronor.

Riksdagen har i mars 2009, på förslag av Riksbanken, beslutat att femtioöresmyntet blir ogiltigt den 30 september 2010. Som en följdändring av detta beslut föreslås vidare att Riksbanken inte längre ska ges rätt att ge ut mynt i valören femtio öre.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2011.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Innehållsförteckning	2
Förslag till riksdagsbeslut.....	3
Lag om ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank	4
Förslag till ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank	5
1. Bakgrund	5
2. Överväganden och förslag.....	5
2.1 Förnyelse av sedel- och myntserien.....	5
2.2 Ändring i riksbankslagen.....	5
2.3 Ikraftträdande av lagförslag med mera	6

Förslag till riksdagsbeslut

Riksbanken föreslår att riksdagen antar Riksbankens förslag till lag om ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank.

Stockholm den

På direktionens vägnar

Stefan Ingves

/Kerstin Alm

I beslutet har deltagit: Stefan Ingves (ordförande), Svante Öberg, Karolina Ekholm, Lars Nyberg, Lars E.O. Svensson och Barbro Wickman-Parak.

Föredragande har varit Christina Wejshammar och Leif Jacobsson.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank

Riksbanken har följande förslag till lagtext.

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 2 § lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Sedlar får ges ut med valörerna tjugo, femtio, etthundra, femhundra och ettusen kronor.

Mynt får ges ut med valörerna *femtio öre*, en krona, fem kronor och tio kronor.

5 kap.
2 §

Föreslagen lydelse

Sedlar får ges ut med valörerna tjugo, femtio, etthundra, *tvåhundra*, femhundra och ettusen kronor.

Mynt får ges ut med valörerna en krona, *två kronor*, fem kronor, tio kronor *och tjugo kronor*.

Dessutom får minnes- och jubileumsmynt med andra valörer ges ut.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

Förslag till ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank

Riksbankens förslag:

Riksbanken föreslår att riksdagen antar Riksbankens förslag att lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank ändras så att Riksbanken ges rätt att också ge ut mynt i valören två kronor och tjugo kronor och sedlar i valören tvåhundra kronor samt att Riksbanken inte längre ska ha möjlighet att ge ut femtioöresmynt.

1. Bakgrund

Enligt 9 kap. 14 § regeringsformen har endast Riksbanken rätt att ge ut sedlar och mynt. Av 5 kap. 1 § lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank (riksbankslagen) framgår att sedlar och mynt som ges ut av Riksbanken är lagliga betalningsmedel. Riksbanken har således ensamrätt att ge ut mynt och sedlar och besluta om utformningen av dem.

Vilka valörer som Riksbanken får ge ut av mynt och sedlar framgår av 5 kap. 2 § riksbankslagen. Om valörerna behöver ändras måste det göras en ändring i lagen, vilket innebär att förändringar i mynt- och sedelserien måste framläggas för riksdagen.

2. Överväganden och förslag

2.1 Förnyelse av sedel- och myntserien

Riksbanken avser att förnya sedel- och myntserien. Den nuvarande sedelserien utformades för cirka tjugofem år sedan och en modernisering är nödvändig för att upprätthålla ett effektivt skydd mot förfalskningar. Myntserien behöver bytas ut mot lättare och mindre mynt som reducerar hanteringskostnader, inköpskostnader och miljöbelastning.

I samband med detta föreslår Riksbanken att valörerna i sedel- och myntserien förändras på så sätt att myntserien kompletteras med ett nytt tvåkronorsmynt och sedelserien med en tvåhundrakronorssedel. Skälen är främst att dessa valörer kommer att ersätta en betydande mängd enkronor och etthundrakronorssedlar, vilket medför att antalet sedlar och mynt i cirkulation minskar.

Riksbanken föreslår vidare att tjugokronorssedeln ersätts med ett tjugokronorsmynt. Skälet är att sedeln till följd av dess låga värde behandlas alltmer ovarsamt. Sedelns livslängd har blivit allt kortare, samtidigt som slitna och trasiga sedlar leder till praktiska problem i kontanthantering. Slitaget gör också att det har blivit svårare att kontrollera sedelns äkthet, vilket medför risk för att förfalskade sedlar i högre grad accepteras i handeln.

Riksbanken har haft överläggningar med Svensk Handel rörande 20-kronorsvalören med anledning av att införandet av ett 20-kronorsmynt leder till omställningskostnader i handeln. För att minimera dessa kostnader har Riksbanken beslutat dels att hela den nya sedel- och myntseriens utformning ska fastställas som en första åtgärd och dels att införandet av ett 20-kronorsmynt ska läggas i slutet av genomförandeprocessen.

Föreslagna förändringar är enligt Riksbanken en samlad lösning för att effektivisera den svenska sedel- och myntserien. Allmänhetens betalningar förenklas, kontantmarknadens hanteringskostnader minskar och miljöbelastningen från produktion och hantering av sedlar och mynt reduceras. Riksbanken kommer också att behöva köpa in färre sedlar och mynt än vad som annars skulle bli fallet.

För närmare beskrivning hänvisas till Riksbankens rapport ”Valörer och fördelningen på sedlar och mynt – förslag till förnyelse av sedel- och myntserien”.

2.2 Ändring i riksbankslagen

Förnyelsen av sedel- och myntserien innebär att riksbankslagen behöver ändras så att Riksbanken ges rätt att också ge ut sedlar med valören tvåhundra kronor och mynt med valörerna två och tjugo kronor.

Riksbanken avser att återkomma med förslag om lagändring vad gäller Riksbankens möjlighet att ge ut tjugokronorssedlar när det blir aktuellt med ett byte från sedlar till mynt med valören tjugo kronor. Rätten att ge ut tjugokronorsmynt bör dock träda i kraft samtidigt med övriga lagändringar.

Som en följd av riksdagens tidigare beslut i mars 2009 att femtioöresmyntet blir ogiltigt den 30 september 2010 föreslås att möjligheten i riksbankslagen för Riksbanken att ge ut femtioöresmynt tas bort.

2.3 Ikraftträdande av lagförslag med mera

Riksbanken föreslår att riksdagen beslutar om ändring i riksbankslagen vad gäller valörer på sedlar och mynt och att lagändringen träder i kraft den 1 januari 2011.

För att förkorta och underlätta riksdagens beredning avser Riksbanken att skicka förslaget för yttrande till Europeiska centralbanken, som enligt EU-fördraget ska konsulteras.